

# Center for Høretab Rådgivning og Uddannelse



Vi samler, udvikler, anvender og formidler viden om børn med høretab

## Den motoriske udvikling

## Den motoriske udvikling

Barnet bliver ikke født med en forståelse for verden eller sig selv. Med omgivelsernes kærlige og opmærksomme hjælp må barnet selv gøre sine erfaringer. Det gør barnet ved at mærke/sanse verden igennem aktive handlinger.

Barnets udvikling i de første år har derfor kroppen og bevægelsen som omdrejningspunkt.



Gennem leg udvikles motoriske mønstre. Medfødte reflekser hæmmes, og der indarbejdes nye reflekser, f.eks. faldreflekser. De tidlige bevægelseserfaringer lagres i kroppen. Det er det fundament, som barnet bygger al anden viden og forståelse på resten af livet. Jo flere erfaringer, jo flere nerveforbindelser dannes der.

Alle sanser samarbejder, og barnet har brug for alsidig stimulering, men følesansen og balance/bevægelsesansens betydning er større end tidligere antaget. Disse sanser **mærker**, hvad der sker, og de danner derfor grundlag for den tidlige kommunikation, som er kropslig.

## Hvorfor er det vigtigt, at følesansen stimuleres?

- Betydning for positiv kropsbevidsthed
- Betydning for social og emotionel kontakt med andre mennesker
- Betydning for om barnet kan falde til ro
- Betydning for om barnet kan være vågen og nysgerrigt

## Hvordan stimuleres følesansen?

I forhold til den motoriske udvikling er følgende eksempler gode til stimulering af børn med nedsat hørelse. De nævnte tidsintervaller er kun vejledende.

### **0-3 måneder:**

- Berøring af munden
- Suttebehovet er stort. Lad barnet sutte på alt i nærheden.
- Nulre hænder og massere ryg, når barnet skal bøvse.
- Efter 1 måned kan der evt. gives babymassage.
- Efter bad: Pak barnet ind i et håndklæde og dup det tørt.
- Vær opmærksom på barnets reaktioner. Dette er del af den spirende kommunikation.

### **3-6 måneder:**

- Legetøj af forskellige materialer
- Madning med ske og drikke af krus sidst i perioden har stor betydning for mund- og finmotorikken.

### **6-9 måneder:**

- Lad barnet ligge på forskellige underlag.
- Væn barnet til at røre ved forskellige materialer.

- Giv barnet klodser, bolde af forskellige materialer, vægt og størrelser.
- Stimuler yderligere fingermotorikken med små tern af egnet mad, rosiner eller lign.
- Giv barnet mad af forskellig konsistens.

### **9-12 måneder:**

- Lad barnet være nøgent, når det er varmt nok. Giver kroppen ny sansning.
- Lad barnet bruge ske, men også fingrene. Barnet lærer ved at pille i maden, mærke konsistens, varme og kulde. Kan ikke læres ved kun at se!

### **1-3 år:**

- Håndtere legetøj af forskellige former og materialer, lege med puttekasse og puslespil med enkle former og figurer.
- Giv barnet mulighed for at håndtere småt legetøj.
- Lad barnet ælte og forme dej, trylledej og ler.
- Lad barnet røre ved mange forskellige ting af forskellig konsistens, temperatur og form, f.eks. fars skæg, uldtæppet, kokostæppet, vandet, græsset og sandet.

## **Hvorfor er det vigtigt, at balance/bevægelsesansen stimuleres?**

- Betydning for om barnet er i stand til at løfte sig fra gulvet, løfte hovedet, overkroppen, komme op at sidde og komme på benene, kort sagt: Gøre barnet i stand til at starte den motoriske udvikling.
- Betydning for at barnet kan holde balancen..

- Betydning for at barnet kan mærke, hvor det befinder sig i rummet, om barnet bevæger sig, eller om det er andre, der bevæger sig.
- Indflydelse på kontrol af øjenbevægelserne.
- Betydning for, hvor let barnet bliver rundtosset.
- Betydning for, hvor vågent barnet er.

## Hvordan stimuleres balance/bevægesansen?

Da barnet med høretab ofte kan have problemer med balance/bevægesansen pga. de nære fysiske relationer mellem sansemotagerne i det indre øre, er det af største vigtighed, at barnet med nedsat hørelse især får stimuleret balance/bevægesansen.

### **0 – 3 måneder:**

- Læg barnet på maven flere gange om dagen f.eks. i forbindelse med bleskift.
- Løft barnet op, vend og drej det med rolige bevægelser, men alligevel i skiftende tempo.
- Læg dig evt. på ryggen med barnet på din mave.

### **3 – 6 måneder:**

- Læg barnet på maven på gulvet. Vær der sammen med barnet. Hav øjenkontakt og leg med at ”puffe” til barnet, så det ruller rundt.
- Forsigtige tumlelege er vigtige, f.eks. løfte barnet op i luften og sænke det ned tæt på dig.

- Lege ride-ranke. Vigtigt med skiftende tempo og hovedet i forskellige planer.

Vigtigt at barnet vænnes til at ligge på maven, når det er vågent og veltilpas. Respekter dit barns signaler ved for megen stimulering. Omvendt skal du ikke nøjes med at dit barn kun spiser og sover. Begræns brugen af skråstole og autostole.

## **6 – 9 måneder:**

- Stadig vigtigt med at ligge på maven. Barnet øver nu krybebevægelser, at komme op på alle fire og rokke frem og tilbage.
- Brug dig selv, din mimik, stemme.
- Brug inspirerende legetøj, så barnet bliver nysgerrigt og får lyst til at bevæge sig.
- Siddende på gulvet stimuleres på samme måde med inspirerende legetøj, gerne lidt uden for rækkevidde, så barnet lærer ligevægtsreaktioner og at tage for sig fremad, til siderne og sidst bagud.
- Hold barnet oprejst, så det laver hoppebevægelser.

Hoppegynge frarådes til fysisk normalt udviklede børn.

Når barnet sidder i høj barnestol, er det vigtigt med god fodstøtte.

## 9 – 12 måneder:

- Lege på gulvet, spændende legetøj som kan motivere til bevægelse.
- Har behov for møbler eller lignende, som barnet kan forsøge at rejse sig ved. Fint med noget at skubbe rundt med, som ikke kører for stærkt.
- Tumblelege, gerne med hovedet nedad. Kolbøtter. Gynge.

Det er sjovt at blive båret, men husk at det er legen på gulvet, der bedst gør barnet parat til at gå!

Barnet har brug for megen gulvplads, gerne med madrasser og puder, og det skal have lov til at udforske omgivelserne.

## 1 – 2 år:

Barnet har nu meget behov for at gå, løbe og hoppe.

Giv barnet masser af svingture, gyngeture, kolbøtter og andre aktiviteter, hvor barnet oplever skrækblandet fryd i trygge rammer.



Vi fratager barnet muligheden for selv at bruge kroppen, at opleve og at erfare, hvis vi ofte bærer det. Lad f.eks. barnet selv gå fra bilen eller cyklen ind i vuggestuen eller dagplejen.





## 2 -6 år:

- Hav altid gynger, hoppesteder (trampoliner, hoppepuder, gamle springmadrasser, dobbelte luftmadrasser), bolde i forskellige størrelser til barnets rådighed.
- Opsøg legepladser med store motoriske udfordringer, rutsjebaner og klatrestativer.
- Lad barnet færdes i naturen, så meget som muligt. Den er foranderlig, bumlet og fuld af forhindringer
- Giv dit barn plads til og mulighed for fysisk udfoldelse!
- Lad ikke din egen ængstelighed begrænse barnet!
- Giv dit barn lyst til at opdage verden omkring sig!

Det er de voksnes ansvar at forhindre, at eksperimenterne får fatale følger,

- men det er også de voksnes ansvar at give barnet mulighed for at udvikle et sanseapparat, som sætter det i stand til at klare sig i verden.

## Litteraturhenvisninger:

Giv dit barn lyst til at lære! Sansning. Bevægelse. Sprog  
Komiteen for sundhedsoplysning  
[www.sundhedsoplysning.dk](http://www.sundhedsoplysning.dk)


Børn tænker med kroppen. Fysisk aktivitet giver sund udvikling.  
Sundhedsplejen. Fredericia Kommune.

Bevægeleg for forældre og deres spæde børn. Birthe Servais Bentzen

Klodsmajorer og englebørn. Tora Toroddsdottir.

Motorik: Træn de 3 sanser. Børn og Unge Hæfte nr. 02 2009. Kan  
bestilles på [www.dgi.dk](http://www.dgi.dk)

Babymassage. [www.sundhedsguiden.dk/babymassage](http://www.sundhedsguiden.dk/babymassage)



*Bevægelse er indlæring –  
Indlæring kræver  
bevægelse!*

# Center for høretab



Merkurvænget 2  
7000 Fredericia

Tlf. 9944 3333

[www.cfh.dk](http://www.cfh.dk)



Oktober 2016